

Svar på interpellation (2015:15) av Cecilia Brinck (M) om den så kallade vita jobb-modellen

Borgarrådet Brinck ställer följande frågor till mig:

1. Anser ansvarigt borgarråd att sociala krav och krav på kollektivavtal är samma sak?
2. Om inte – hur tolkar ansvarigt borgarråd det yttrande som citerats ovan?
3. Hur ställer sig ansvarigt borgarråd till den kritik som riktats mot vita jobb-modellen när det gäller a) de uppenbara konflikterna med gällande lagstiftning samt b) det problematiska i att ge de fackliga organisationerna ett så långtgående ansvar för kontrollen?
4. Vem, anser ansvarigt borgarråd, ska kontrollera den som kontrollerar?

Det är glädjande att moderaterna efter att ha avskaffat Vita jobb-modellen 2006 och sedan blundat för behoven av sociala krav i åtta år nu säger sig dela ambitionen att motverka fusk och svartjobb samt säkerställa rimliga arbetsvillkor för dem staden anlitar. Vita jobb-modellen syftar just till att motverka social dumpning och svart verksamhet. I praktiken innebär detta att oseriösa aktörer inte ska få konkurrensfördelar genom att ha undermåliga anställningsvillkor eller indirekta fördelar av bristande betalning av skatter och sociala avgifter och därmed tränga ut seriösa aktörer som stadens leverantörer.

Att ta sociala hänsyn i upphandlingen är inte samma sak som krav på kollektivavtalsliknande villkor utan ett bredare begrepp. Socialt ansvarsfull offentlig upphandling innefattar enligt EU-kommissionens handledning upphandlingsaktiviteter som tar hänsyn sysselsättningsmöjligheter, anständigt arbete, överensstämmelse med sociala rättigheter och arbetstagares rättigheter, social integration, lika möjligheter, utformning som ger tillgänglighet åt alla, beaktande av hållbarhetskriterier, frågor om etisk handel och ett bredare frivilligt iakttagande av företagens sociala ansvar (CSR).

Självklart ämnar inte staden att bryta mot EU-direktiv eller andra upphandlingsregler. Den hårda kärnan i riksomfattande

kollektivavtal är ett exempel på sociala krav som kan ställas. Möjligen har borgarrådet Brinck förväxlat detta med analysen att krav på kollektivavtal inte får ställas enligt rådande lagstiftning? Jag är inte orolig för att vita jobb-modellen kommer bryta mot vare sig kommunallagen, EU-direktiv eller lagen om upphandlingar. Stadens kompetenta jurister tar i enlighet med gällande lagstiftning fram en egen version av modellen utifrån Stockholms förutsättningar och utmaningar. I detta arbete sker samverkan med de fackliga organisationer som berörs och vi kommer även att ha en dialog med arbetsgivarorganisationerna.

För att det ska finnas någon mening med att ställa krav måste staden också ha en god uppföljning som ser till att de efterlevs.

Uppföljning av avtal är ett område där Stockholm kan bli mycket bättre. Totalt upphandlas varje år varor och tjänster för mer än 11 miljarder per år, och vi måste kunna garantera att stockholmarna får den kvalitet som vi tillsammans betalar för. Upphandlingarna har alltför ofta genomförts på ett sätt som gör det är svårt att följa upp om avtalet har fullbordats på ett bra sätt. Vi har också saknat tillräckligt med resurser för att kunna följa upp upphandlingar i den utsträckning som vore önskvärt. Att öka upphandlingskompetensen och uppföljningen är ett prioriterat område för majoriteten under mandatperioden – Inte minst för att det leder till att vi får ut mer för våra skattepengar. Här måste vi utöka vår egen kompetens samt öka samarbetet med Skatteverket, näringslivet, fackliga organisationer och andra aktörer för att säkerställa att Stockholm stad bara främjar seriösa aktörer som följer lagar och regler.

Uppföljning av kollektivavtal har alltid varit fackets uppgift, och en grundstomme i den svenska modellen. Stockholms stad utformning av vita jobb-modellen är under framtagande, så hur uppföljningen av de krav som ställs enligt modellen ska gå till ber jag att få återkomma till.

Stockholm den 15 april 2015

Roger Mogert (S)